

**Економічні проблеми
розвитку регіонів
та підприємств
на початку ХХІ століття**

**Всесукаїнська науково-практична
конференція**

(Полтава, 22-23 листопада 2001 р.)

Тези доповідей

У двох томах

Том 2

Полтава – 2001

Міністерство освіти і науки України
Міністерство економіки України
Полтавська обласна державна адміністрація
Інститут економічного прогнозування НАН України
Інститут економіки НАН України
Інститут регіональних досліджень НАН України
Інститут економіко-правових досліджень НАН України
Північно-Східний науковий Центр НАН і МОН України
і Полтавська філія ПСНЦ
Полтавський державний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Економічні проблеми розвитку регіонів та підприємств на початку XXI століття

Всеукраїнська науково-практична конференція
(Полтава, 22-23 листопада 2001 р.)

Тези доповідей
У двох томах
Том 2

Полтава – 2001

ББК У9 (4Ук0) 0

УДК 330 (06)

E45

Економічні проблеми розвитку регіонів та підприємств на початку ХХІ століття: Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. У двох томах. Том 2.– Полтава: ПДТУ ім.. Юрія Кондратюка, 2001– 168 с.

Збірник тез конференцій видається у двох томах.

Перший том містить тези, віднесені до тематичного напряму “Особливості сучасної економічної діяльності підприємства і регіону”, другий – до напрямів “Правове, організаційно-методичне й інформаційне забезпечення економічної діяльності” та “Методологічні аспекти сучасних економічних явищ і проблеми моделювання в економіці”, що передбачені програмою проведення конференції.

Для економістів, викладачів, аспірантів і студентів економічних вищих навчальних закладів та факультетів.

Редакційна колегія:

О.Г. Онищенко	– доктор технічних наук, професор, ректор університету (голова редколегії)
В.Я. Чевганова	– канд.. екон. наук, доцент, проректор із навчально-методичної роботи (заступник голови редколегії)
О.В. Комеліна	– канд. екон. наук, доцент
А.С. Старовірець	– канд. екон. наук, доцент
Н.В. Харченко	– канд. екон. наук, доцент
Р.В. Шинкаренко	– канд. екон. наук, доцент
О.В. Щур	– канд. техн. наук, доцент
М.О. Ревенко	– начальник навчально-методичного відділу

ISBN 966-616-015-3

© Полтавський державний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

Оскільки розв'язком підзадачі на кожній ітерації є елемент скінченної множини розміщень, то послідовність підзадач скінчена, тобто скінченність алгоритму залежить тільки від скінченності розв'язування підзадач, умови якої відомі [3].

Lітература

1. Емец О.А., Емец Е.М. Моделирование некоторых инвестиционных задач с помощью евклидовой комбинаторной оптимизации// Экономика и математические методы.– 2000.– Т.36.– №2.– С.141-144.
2. Реклейтис Г.В., Рейвиндрен А., Рэгсдел К.М. Оптимизация в технике. Т.1.– М.:Мир, 1986.–352 с.
3. Ємець О.О., Барболіна Т.М. Метод відсікання розв'язування лінійних умовних задач оптимізації на розміщення / У кн.: М.В.Остроградський – видатний математик, механік і педагог. / Матеріали Міжнародної конференції, присвячененої 200-річчю з дня народження.–Полтава, 2001.–С. 27-28.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ ЯК АНАЛІЗ ІЄРАРХІЙ

*O.O. Ємець, д.ф-м.н., Полтавський державний технічний
університет ім. Ю. Кондратюка,
В.П. Світалка, Харківський державний економічний університет*

Розглянуто підхід до вибору інноваційно-інвестиційного проекту в газодобувній галузі при багатокритеріальному управлінні на основі застосування методу аналізу ієархій (МАІ). Інноваційна діяльність може розглядатися з точки зору системного аналізу як певна ієархічна система. Метою цієї системи є вибір такого інвестиційного проекту, при якому економічна система досягає найкращих результатів роботи. Виділено рівень ієархії, який відповідає критеріям оцінки інвестиційних проектів. Це такі : накопичений дисконтований доход (НДД); внутрішня норма

рентабельності (ВНР); сума капітальних вкладень, необхідних для інвестування (СКВІ); термін окупності (ТО); а також коефіцієнти еластичності (або стійкості): накопиченого дисконтованого доходу (за ціною газу $K_{Ц}^{НДД}$, рівнем добування газу $K_{РД}^{НДД}$, сумою капітальних витрат на інвестування $K_{СКВІ}^{НДД}$) та внутрішньої норми рентабельності (за ціною газу, рівнем добування газу, сумою капітальних витрат на інвестування: $K_{Ц}^{ВНР}$, $K_{РД}^{ВНР}$, $K_{СКВІ}^{ВНР}$ відповідно). Крім відомих перерахованих критеріїв, вважаємо доцільним використовувати і такі, в яких пропонується врахування терміну введення інвестиційного проекту в експлуатацію: витрати (В) у періоді прогнозування; середній річний прибуток проекту (ПП) за прогнозний період; рентабельність у двох варіантах: P_1 - відношення середнього прибутку до середніх витрат капіталу; P_2 - відношення суми середнього прибутку та середніх виплат по відсотках до середніх витрат капіталу. Крім терміну окупності (ТО), доцільно розглядати $T_{ам}$ - термін амортизації з урахуванням терміну введення проекту в експлуатацію. Пропонується також характеризувати проект коефіцієнтом його ризикованості $K_{риз}$ і коефіцієнтом позитивності впливу інвестиційно-інноваційної дестабілізації $K_{пд}$.

На основі МАІ здійснено аналіз локальних пріоритетів на всіх рівнях ієархії управління інноваціями. Проведено синтез локальних пріоритетів для отримання глобальних пріоритетів у виборі того чи іншого інвестиційного проекту згідно з фокусом (ціллю) ієархії. Здійснено числові розрахунки з використанням табличного процесора Excel 97. Заповнення експертом табл. 1 є аналізом впливу факторів 2-го рівня на мету ієархії. Результат – глобальні пріоритети проектів: $P_1=23,6\%$; $P_2=22,2\%$; $P_3=19,6\%$; $P_4=16,7\%$; $P_5=17,8\%$. Отже, найкращим є проект № 1.

Таблиця 1

Матриця попарних порівнянь та розрахунок локальних пріоритетів для критеріїв

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12	A13	A14	A15	A16	A17	V1	P1	L1	P1, %
A1	1	5	5	7	9	9	9	9	9	9	5	1	5	5	7	3	8	5,2840	0,20124	20,0	20,1
A2	0,2	1	0,25	0,25	1	1	1	1	1	1	0,2	2	2	0,25	0,5	5	0,7420	0,02825	18,2	2,8	
A3	0,2	4	1	0,33	7	7	7	7	7	7	0,2	3	3	0,33	0,33	4	1,890	0,07198	21,0	7,2	
A4	0,14	4	3	1	6	6	6	6	6	6	2	0,14	4	4	1	0,2	5	2,124	0,0809	20,2	8,1
A5	0,11	1	0,14	0,17	1	2	3	1	2	3	0,11	3	3	0,17	0,14	3	0,7950	0,03029	20,3	3,0	
A6	0,11	1	0,14	0,17	0,5	1	1	2	3	4	1	0,11	1	1	0,17	0,14	6	0,640	0,02436	20,2	2,4
A7	0,11	1	0,14	0,17	0,33	1	1	1	1	1	0,11	1	1	0,17	0,14	3	0,4970	0,01894	17,7	1,9	
A8	0,11	1	0,14	0,17	1	0,5	1	1	1	1	0,11	1	1	0,17	0,14	6	0,5310	0,02021	18,3	2,0	
A9	0,11	1	0,14	0,17	0,5	0,33	1	1	1	0,33	0,5	0,11	2	2	0,17	0,14	5	0,4810	0,0183	19,2	1,8
A10	0,11	1	0,14	0,17	0,33	0,25	1	1	3	1	3	0,11	3	3	0,17	0,14	4	0,604	0,023	21,6	2,3
A11	0,2	1	0,5	0,5	0,33	1	1	1	2	0,33	1	0,2	2	2	0,5	0,5	3	0,7450	0,02836	18,9	2,8
A12	1	5	5	7	9	9	9	9	9	5	1	5	5	7	3	8	5,2840	0,20124	20,0	20,1	
A13	0,2	0,5	0,33	0,25	0,33	1	1	1	0,5	0,33	0,5	0,2	1	3	0,25	0,25	2	0,5250	0,01998	19,4	2,0
A14	0,2	0,5	0,33	0,25	0,33	1	1	1	0,5	0,33	0,5	0,2	0,33	1	0,25	0,25	5	0,4870	0,01853	19,6	1,9
A15	0,14	4	3	1	6	6	6	6	6	6	2	0,14	4	4	1	0,2	5	2,124	0,0809	20,2	8,1
A16	0,33	2	3	5	7	7	7	7	7	7	2	0,33	4	4	5	1	9	3,2720	0,12461	20,6	12,5
A17	0,13	0,2	0,25	0,2	0,33	0,17	0,33	0,17	0,2	0,25	0,33	0,13	0,5	0,2	0,2	0,11	1	0,2330	0,00888	20,8	0,9

Таблиця 2

Вихідні дані

Проект	НДЦ	BHP	CKB1	TO	K _{НДЦ}	K _{ПД}	K _{НДЦ}	K _{ПД}	K _{ВНР}	K _{ВНР}	K _{СКВ1}	B	ПП	P ₁	P ₂	T _{ам}	K _{під}	KKД
1	35	24,00	55	10	677	821	-1,50	0,77	0,82	-0,16	30	4,00	0,13330	0,1194	12	1	2	
2	37	23,35	54	10	690	880	-1,47	0,82	0,79	-0,17	31	3,00	0,09680	0,0865	11	2	5	
3	39	22,30	59	9	674	834	-1,30	0,74	0,77	-0,15	33	3,50	0,10610	0,0949	10	3	1	
4	42	21,86	62	11	590	890	-1,49	0,84	0,84	-0,23	37	4,10	0,11080	0,0995	11	5	3	
5	40	22,92	55	8	600	850	-1,55	0,82	0,87	-0,15	35	5,00	0,14290	0,1282	9	4	5	

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 2

ПРАВОВЕ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Е.Г. Бабаев. Проблеми правового регулювання розвитку підприємств в Україні.....	3
А.В. Васильев. Особенности ценообразования на регистраторские услуги.....	4
Н.М. Ващенко. Економічна сутність категорії “дохід”	5
Ю.А. Верига. Інформаційне забезпечення діяльності підприємств.....	7
О.О. Гетьман. Формування організаційного маркетингового механізму управління діяльністю вітчизняних підприємств.....	8
В.І. Горбань, І.В. Бейцун. Про необхідність перегляду правового статусу повного товариства.....	10
В.І. Горбань, А.В. Слатвицька. Бюджетний кодекс і вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.....	12
О.М. Губачова. Роль бухгалтерського обліку в сучасній системі управління.....	13
Г.Ю. Дарнотих. Проблеми забезпечення економічної безпеки суб'єктів економіки.....	14
В.В. Добрянская, Е.В. Зернок. Совершенствование маркетинга в условиях «интернет»	15
О.О. Ємець, М.Є. Рогоза, Н.Г. Романова. До системного розв'язування організаційних проблем в економічних системах.....	17
Н.М. Журба, Н.Ф. Чечетова. Державні важелі стимулювання інвестиційної діяльності підприємництва	18
А.М. Івашина, К.Ф. Ковальчук. Інформаційне забезпечення маркетингової діяльності ВАТ “Нікопольський завод феросплавів”	20
Е.В. Коваленко. Организация учетного процесса в современных условиях хозяйствования.....	21
С.І. Кравченко. Удосконалення методики оцінювання економічної ефективності інновацій	23
О.А. Кратт. Специфіка функції пропозиції послуг вищої освіти	24
О.С. Марченко, Л.И. Пронкина. Правовая среда и правомерное поведение фирмы	26
І.В. Меліхов. Рейнжиніринг бізнес-процесів і сучасні інформаційні технології	27
А.В. Мешков. Перспективні напрями розв'язання проблем ринку цінних паперів України	29

СЕКЦІЯ 3

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯВИЩ І ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ В ЕКОНОМІЦІ

I.A. Артеменко. Кооперація і кооперативна власність у системі суспільних відносин (світовий досвід)	59
H.B. Бакало. Методологічні аспекти управління ризиком торговельних підприємств споживчої кооперації.....	61
Ю.Ф. Бутков, В.М. Даніч, А.В. Рева, М.С. Шитова. Імітаційні та матеметичні моделі соціальних панік у суспільстві інформаційного типу	64
C.M. Винник, H.I. Склярова. Аналіз стану і перспектив розвитку банківської системи України.....	65
A.P. Ганієва. Інноваційна стратегія розвитку організації в контексті сучасної парадигми управління.....	66
C.H. Глухарев, O.B. Мозенков. Инновационная модель развития региона.....	68
G.O. Гончаров. До проблеми аналізу ефективності використання військово-економічних ресурсів.....	70
D.C. Громов. Бенчмаркінг як елемент механізму адаптації вітчизняних підприємств до ринкових умов господарювання.....	71
Є.В. Донець. Тіньова економіка – ворог чи невід'ємна частина економіки держави?.....	72
M.C. Дороніна. Нові аспекти наукового дослідження підприємств	74
V.P. Дубіцев, O.P. Мороз, P.T. Біловод. Особливості демографічної та соціально-економічної ситуації в період становлення ринкових відносин.....	75
H.B. Дятлова. Возможные способы обеспечения оборудованием строительных проектов.....	77
O.O. Ємець, T.M. Барболіна. Оптимізація на розміщеннях у моделюванні інвестиційних задач	78
O.O. Ємець, V.P. Світлака. Управління інноваціями як аналіз ієрархії....	80
H.M. Жовнір. Проблеми трудової культури виробничих підприємств Полтавського регіону	83
D.B. Завадская. Применение функционально-стоимостного анализа при совершенствовании системы управления учреждением	84
Ю.В. Ігнатенко. Особенности государственной поддержки отечественных фермеров в странах Европейского союза.....	86
O.B. Комеліна. Планування розвитку регіональних соціально-економічних систем як важливого механізму управління	89